

съюз на българския бизнес

Изх. № 03-00-39/02.11.2016 г.

ЧРЕЗ
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДО
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

ЖАЛБА

От

БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА – СЪЮЗ НА
БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС

със седалище и адрес на управление
1000 София, ул. „Алабин“ 16-20,

представявана от изпълнителния председател
Божидар Данев
тел. (02) 987 22 64
E-mail: office@bia-bg.com

ПРОТИВ

Чл.2 ал. 1 от Тарифата за държавните такси,
събирани от Агенция по вписванията
(Приета с ПМС № 243/14.11.2005 г., обн. ДВ бр.
94/2005 г., посл. изм. обн. ДВ бр. 106/2014 г.)

Правно основание: чл. 185 от АПК във връзка с
чл. 146 от АПК

УВАЖАЕМИ АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИИ,

Чл. 2 ал.1 от Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията (Тарифата, приета с ПМС № 243 от 14.11.2005 г., обн. ДВ бр. 94/2005 г., посл. изм. ДВ бр. 106/2014 г.), постановява, че: „За вписване на подлежащи на вписване актове и документи се събира такса върху цената, по която е таксуван актът или документът, или върху цената на иска в размер 0,1 на сто, но не по-малко от 10 лв. Когато цената, по която е таксуван документът, не е указана, таксата се определя върху оценка, определена по реда на приложение № 2 към Закона за местните данъци и такси.“

Функция на таксата по чл. 2 ал.1 е тази по чл. 3 от Тарифата, в размер на ½ от събраната такса, когато се извършва отбелязване, заличаване и подновяване на вписване.

Разпоредбата на чл.2 ал.1 от Тарифата е в противоречие с материалноправните разпоредби в частта, в която предвижда размер на такса от 0,1 на сто върху цената, по която е таксуван актът или документът.

I. Нарушен е конституционният принцип за съобразяване на таксите с доходите и имуществото на гражданите.

Конституцията на Република България в чл. 4 ал.1 прогласява основополагащия принцип за законност, от който произтича изискването всички нормативни актове да са конституционносъобразни и законосъобразни.

По силата на чл.60, ал. 1 от Конституцията "гражданите са длъжни да плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество".

1. При упражняване на дейността си, търговците и търговските дружества се нуждаят от кредити за инвестиции в съвременни технологии и оборудване. Броят на физическите и юридическите лица, които ползват банков кредит за стопански цели непрекъснато расте. Въпреки многообразието на кредитни условия, съществена предпоставка за получаване на банков кредит са обезпеченията, най-често чрез ипотекване на недвижими имоти. Таксите за вписване на ипотека, като процент от удостоверявания интерес, *е върху стойността на кредита, а ако пазарната оценка на имотите, които се ипотекират, е по-висока от стойността на кредита - върху пазарната оценка. Заличаването е върху стойността на погасения дълг.*

Кредитът не е доход или имущество, на основата на който да бъде определяна такса. Същите аргументи са относими и при вписване на залози, възбрани и други обезпечения, както и при погасяване на дългове.

2. Искови молби, свързани с недвижими имоти, също подлежат на вписване в Агенция по вписванията. В чл. 83 от ГПК предвидена възможност за освобождаване от съдебни такси и разноски на определени категории лица, когато са страни по дела.

Съобразно Тълкувателно решение № 7/2012 г. на ВКС, ищците, освободени от държавна такса на основание чл. 83 от ГПК, не са освободени от плащането на държавна такса за вписването. Те не могат да бъдат освободени нито от съда, нито от съдията по вписванията.

Това поставя в неравностойна позиция едни и същи субекти, по отношение на задължението им за плащане на държавни такси, в качеството им на страни по съдебни дела и в качеството им на страни (титуляри) по актове, подлежащи на вписване. Без да се оспорва важността на вписването и осигурената чрез него публичност и противопоставимост на вписаните актове, несъпоставими от гледна точка на сложност, отговорност и обществена значимост са действията на съдебните органи, осъществяващи правораздавателна дейност, и на съдията по вписванията, който извършва административна по същността си дейност. Задължителността на таксата по вписването в процент от цената на иска, без определена горна граница, в някои случаи може да се окаже пречка за завеждане на съответния иск, което осуетява достъпа до правосъдие. По този начин се ограничава гарантираната от Конституцията възможност за защита правата на гражданите по съдебен ред.

II. Нарушен е Законът за държавните такси.

Законът за държавните такси (ЗДТ) изисква икономическа логика и обосновааност на таксите, като в чл. 2 въвежда правилото те да съответстват на материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата. Таксите по вписванията, при все по-нарастващата стойност на кредитите, многократно надвишават разходите по

предоставяне на услугата, и не са съобразени с правомощията и отговорностите на съдията по вписванията. С пропорционалната такса по чл. 2 ал.1 от Тарифата е нарушен законоустановеният принцип за съответствието на таксите с направените разходи за осъществяването на дейността. Таксата не е обоснована със себестойността на предоставяните услуги. Аргументи в тази посока са развити в Решение № 2261 от 29.02.2016 г. на 5-членен съдебен състав - II колегия на ВАС по касационна жалба на Министерския съвет против решение, постановено по адм. д. № 9748/2014 г. В мотивите си съдът приема, че: "Таксата, като парично задължение към държавата, дължима в лицето на компетентен държавен орган при извършването на определена дейност от страна на този орган, следва да бъде разходоориентирана и икономически обоснована."

Дейността по вписванията е уредена в Правилника за вписванията (ПВ). Вписват се актове за недвижими имоти, искиви молби, посочени в правилника и в закон, ипотек и залози, възбрани и други обезпечения. Предметният обхват на проверката извършвана от съдията по вписванията е ограничен (Тълкувателно решение № 7/2012 г. на ВКС). Съдията по вписванията проверява единствено, дали актът подлежи на вписване, съставен ли е съобразно изискванията за форма и има ли предвиденото в Правилника за вписванията съдържание.

В същото тълкувателно решение, ВКС разглежда вписването като отбелязване и заличаване, в чиито тесни рамки не се решават правни спорове, не се прави преценка на материалноправните предпоставки за издаване на акта и в никакъв аспект не се проверява редовността на акт, който изхожда от съда и чието вписване е наредено от съда. Нотариусът, който е съставил акта, е длъжен да провери дали са материалноправните предпоставки за издаване на акта, противоречи ли сделката на закона и добрите нрави, и да спази многобройните си задължения за опазване правата и интересите на страните, предвидени в Закона за нотариусите и нотариалната дейност. С чл. 92. ал.1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност е постановено, че възнагражденията на нотариусите са по низходяща скала - процентът на пропорционалната такса според удостоверявания материален интерес намалява с увеличаване на интереса, като таксата не може да надвишава определен максимален размер. Следователно, нотариусът който извършва цялата дейност по оформяне на една сделка (прехвърлителна, обезпечителна и т.н.) и носи отговорност за това, работи по такси, с определена горна граница, докато максимален размер не е установен за съдията по вписванията, въпреки ограничения обхват на дейността му. В някои случаи това може да доведе до такси по вписванията, които надхвърлят нотариалните такси за един и същи акт. Вписването, отбелязването, заличаването и подновяването са по своята същност административна услуга. В Тълкувателно решение № 7/2012 г., ВКС определя вписванията като акт на „безспорна администрация, оказване на съдействие при законосъобразно развитие на граждански правоотношения."

Липсата на връзка между разходите на Агенция по вписванията за осъществяване на услугите и приходите, които постъпват от тях, е видна от Годишните финансови отчети (ГФО) на Агенцията по вписванията за последните години. ГФО за 2015 г. на Агенцията сочи, че приходите от услуги са 54 млн. лв., а разходите за администрирането им - 16 млн. лева. Този вид такси превръщат Агенция по вписванията в приходна агенция на държавния бюджет, а не в такава по предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса.

Тарифата за държавните такси, събирани от Агенция по вписванията, е подзаконов нормативен акт, с неограничен кръг адресати, поради което засяга интересите на БСК и членуващите в нея предприятия, като участници в гражданския и стопанския оборот. Това обосновава интересът на БСК от завеждане на настоящата жалба.

Въз основа на горното, моля да отмените чл. 2, ал. 1 от Тарифата за държавните такси, събирани от Агенция по вписванията, в частта, в която определя такса в размер на 0,1 на сто върху цената, по която е таксуван актът или документът, или върху цената на иска. Моля да ни присъдите направените по делото разноски и юрисконсултско възнаграждение.

- ПРИЛОЖЕНИЕ:
1. Тарифа за държавните такси.
  2. Удостоверение за актуално състояние.
  3. Квитанция за платена държавна такса.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

Изпълнителен председател